

PROJEKTPLAN EKOTJÄNSTER I STADEN I NACKA

**Grönstrukturplanering på västra
Sicklaön utifrån ett
ekosystemperspektiv**

2014-01-30
Liselott Eriksson
KFKS 2013/820-011

1	Sammanfattning	3
2	Syfte och mål	3
3	Bakgrund	3
4	Genomförande	4
5	Förväntat resultat	5
6	Projektorganisation	6
7	Resurser	6
8	Grov tidplan för projektet	7
9	Finansiering	7
10	Projektägare	7
	BILAGA I	8
	Om projektet "Ekosystemtjänster i Nacka"	8

I Sammanfattning

Att skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön är en av översiktsplanens fyra strategier. Visionsarbetet för staden i Nacka har visat att tillgängligheten till naturen är en av de mest betydelsefulla komponenter som nackaborna vill ha med i den framtida staden.

Projektet ”Ekosystemtjänster i Nacka” som genomförs under perioden 2013-2014 har utvecklat en modell som bygger på hur intressenter aktivt kan vara delaktiga i planeringen av stadens grönstruktur ur ett ekosystemtjänstperspektiv. Modellen är således ett verktyg som kan användas för att uppfylla nackabornas vision om naturens roll i stad i Nacka.

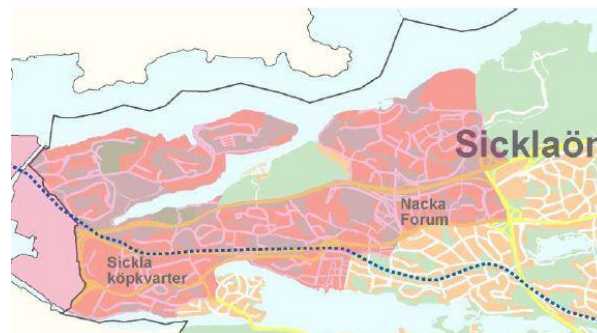
Arbetet genomförs med fyra workshops under senhösten 2014. Intressenter är boende och verksamma inom området samt Nacka kommuns tjänstemän och politiker.

2 Syfte och mål

Syftet är att säkerställa en strategiskt planerad grön- och blåstruktur i staden i Nacka i förhållande till den fortsatta förtätningen på västra Sicklaön. Allt utifrån Nacka kommuns övergripande mål; en god livsmiljö och långsiktig hållbar utveckling.

3 Bakgrund

Nacka har haft en kraftig bostads- och samhällsutveckling vilket bland annat resulterat i att Nackas befolkning sedan mitten av 80-talet ökat från cirka 55 000 invånare till att idag vara över 94 000 invånare. För att möta den fortsatt ökande befolkningen planerar Nacka kommun för cirka 13 500 nya bostäder och drygt 16 000 nya arbetsplatser på västra Sicklaön fram till 2030. Samtidigt skall tunnelbanan byggas ut för att anlöpa området med tre tunnelbanestationer.

Att skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön är en av översiktsplanens fyra strategier. Dialogen med medborgarna i visionsverkstaden har visat att tillgängligheten till naturen är en av de mest betydelsefulla komponenter som nackaborna vill ha med i den framtida staden. Detta betyder att samtidigt som Nacka bygger en tät och blandad stad på västra Sicklaön antar kommunen den stora utmaningen att behålla naturens viktiga funktioner.

Projektet ”Ekosystemtjänster i Nacka” har utvecklat en modell för hur intressenterna aktivt kan vara delaktiga i planeringen av stadens grönstruktur ur ett ekosystemtjänstperspektiv. Modellen är således ett verktyg som kan användas för att skapa en attraktiv och hållbar byggd miljö som uppfyller nackabornas vision om naturens roll i staden. Läs mer om projektet i bilaga 1.

I Nacka finns ingen gammal stadskärna att utgå ifrån. Den kuperade terrängen har skapat separerade öar av bebyggelse utan någon sammanhållen struktur. Att skapa en stad av dessa bebyggelseöar innebär en svårighet men även en utmaning med möjligheter till en spännande stad.

Här har grönstrukturen en viktig funktion att sammanlänka de separerade öarna samtidigt som förtätningspotentialen kan öka. Grönytorna i området ska ha höga kvaliteter och uppfylla många funktioner, så kallade mångfunktionella gröna ytor. De ska ge kopplingar och möjligheter till rörelse, fungera som samlingsplatser, spridningskorridorer för djur och växter samtidigt som de ska används till tekniska funktioner såsom rening av dagvatten och utjämning av flöden.

4 Genomförande

Projektet är uppdelat i fyra faser: planering (Q1), genomförande (Q2), sammanställning av resultat (Q3) och återrapportering (Q4).

1. PLANERING

- a) Indelning av västra Sicklaön i fyra områden. Framtagande av kriterier för beslut av form och placering av områdena som möjliggör en helhetsbedömning och hopkoppling av alla fyra områden.
- b) Planering av fyra workshops med stöd av den utvärdering och intressentmodell som tagits fram i projektet ”Ekosystemtjänster i Nacka”.
- c) Produktion av GIS-underlag (Geografisk informations system). GIS-underlagen möjliggör bedömningar av olika ekosystemtjänster.

2. GENOMFÖRANDE

- a) Intressentanalysen genomförs under en halvdags workshop. En workshop per område, total fyra workshops.
- b) Medverkande intressenter förutom sakkunniga tjänstemän inom kommunen är bl a fastighetsägare, representanter för boende, skolor och föreningar. Sakkunniga tjänstemän inom olika ekosystemtjänster intar expertroller under varje workshop.

3. SAMMANSTÄLLNING AV RESULTAT
 - a) Sammanställning och analys av resultaten. Sammanställning av utvärdering.
4. ÅTERRAPPORTERING
 - a) Ett visuellt resultat presenteras under hösten 2014.
 - b) När nya resultat leverats från projektet ”Ekotjänster i Nacka” är ett möjligt nästa steg är att genomföra multikriterieanalyser där de lokala ekosystemtjänsterna värderas på olika sätt och därefter modelleras och visualiseras i GIS.

5 Förväntat resultat

Projektets resultat förväntas vara en viktig del för att nå ett av Nacka kommuns övergripande mål; en god livsmiljö och en långsiktig hållbar utveckling genom att:

- Beslutsunderlag som visuella presentationer tas fram. Presentationerna visar möjlig framtida grönstruktur utifrån ett ekosystemtjänstperspektiv (naturens olika funktioner) på västra Sicklaön.
- Intressenter och aktörer har en gemensam uppfattning och helhetsyn om planeringen av stadens grönstruktur och av dess funktioner i området, i förhållande till den förtätning vi står inför. Detta leder till att det fortsatta arbetet med detaljplaneprogram och naturreservatsbildning sker smidigare och snabbare.
- Intressenternas kunskap och erfarenhet har tagits tillvara i beslutsprocessen.
- Plattformar har etablerats för samverkan om naturens funktioner mellan olika aktörer och intressenter i området i förhållande till den framtida förtätningen.
- Underlag för olika avvägningar och handlingsalternativ har tagits fram som även kan användas för fortsatt arbete med värderingar och multikriterieanalyser enligt TEEB, se bilaga 1.
- Naturens ekosystemtjänster har kartlagts i området vilket möjliggör väl underbyggda beslut som kan integreras i kommunens ekonomiska ställningstaganden och politiska avvägningar.

6 Projektorganisation

Styrgrupp:	Klara Palmberg Broryd, stadsledningskontoret, Andreas Totschnig, planenheten
Projektgrupp:	Projektledare Liselott Eriksson, park- och naturenheten, Jessika Peters, miljöenheten, Jan Johansson, miljöenheten, och Anna Sundblad, lantmäterienheten.

7 Resurser

Aktivitet	Tid/dagar	Kostnad
Projektplanering två möten á 2 timmar, planeringsgrupp	2	13
Framtagande av underlag för 4 områden	10	96
GIS bearbetning	10	64
Framtagande av inbjudningar samt presentationer	4	32
Layout inbjudan, administration deltagarlistor osv.	4	32
Genomförande av workshop	4	32
GIS sammanställning	5	32
Presentation sammanställning	3	19
Uppföljning	1	6
Rörliga kostnader kaffe, bullar, material		11
Summa	43	337

Kostnad för medverkande		
Deltagare workshop tjänstemän ca tio personer per workshop	22	140
Summa	22	140

TOT kostnad hela projektet	477
-----------------------------------	------------

8 Grov tidplan för projektet

2014	Aktivitet
Q1 jan-mars	Projektplanering
	Framtagande av underlag för 4 områden
	GIS bearbetning
Q2 april - juni	Framtagande av inbjudningar samt presentationer
	Layout inbjudan, administration deltagarlistor osv.
	Genomförande av workshop
Q3 juli - september	GIS sammanställning och analys
Q4 oktober -	Återrapportering

9 Finansiering

Projektet finansieras som en del av det samordnande projektet 9230 Nacka stad. Projektledare för 9230 är Bastian Vreede.

10 Projektägare

Projektägare är stadsdirektör Lena Dahlstedt.

BILAGA I

Om projektet ”Ekosystemtjänster i Nacka”

Ekosystemtjänster är ett samlingsbegrepp för de nyttigheter människan får gratis av naturen. Exempel på sådana kan dels vara av mer livskvalitetshöjande karaktär, såsom parkers stimulans för rekreation och skapande av kulturella upplevelse, dels mer tekniska reglerande tjänster såsom vattenrening, dagvattenhantering och klimatstabilisering.

Projektet *Ekotjänster i Nacka* syftar till att ta fram en metod där de lokala ekosystemtjänsterna inkluderas i den kommunala beslutsprocessen. Metoden är ett pilottest i Nacka sedan början av 2013 och erfarenheter från projektet har även nyttjats i två regeringsuppdrag.

Projektet är nu i halvlek och har lett fram till ett antal resultat varav några är:

- Ökad kunskap och tillämpning om på vilken nivå arbetet med ekosystemtjänster bör bedrivas.
- Ungefärlig avgränsning på det geografiska område som är effektivt att arbeta utifrån. Ett normalt planområde är för litet och detaljplaneskedet är ofta för sent. De gröna strukturer som bör hänga ihop tar ingen hänsyn till plangränserna och när detaljplaneringen börjar kan mycket som gäller grönstrukturen i praktiken vara avgjort.
- Att metoden kan förstås och användas i den kommunala planeringen.
- En modell som utvecklats för hur intressenterna aktivt kan vara delaktiga i planeringen av stadens grönstruktur ur ett ekosystemtjänstperspektiv.

Projektet är upplagt som en process med sex steg som utarbetats av forskningsprojektet TEEB (The Economics of Ecosystem and Biodiversity, understött av bl. a. FN och Sida). TEEB har tagit fram en generell arbetsgång för att hjälpa lokala beslutsfattare att synliggöra och inkludera ekosystemtjänsterna i samhällsplaneringen. Utifrån denna och med stöd av Nackas sektorsprogram, kust-, kultur- och grönstrukturprogrammen, tar Nacka kommun fram en egen, kommunalt anpassad metodik.

Projektet tar hjälp av forskare från bl.a. Stockholm Resilience Centre och samarbetar med kollegor i Stockholmsregionen och Norra Djurgårdsstaden.

Nästa steg i projektet som genomförs under 2014 är att i pilotområdet integrera de lokala ekosystemtjänsternas värden och modellera och visualisera resultaten i GIS (geografiska informationssystem).

Att jämföra och kombinera temakartorna från intressentövningarna blir ett sätt att gå vidare i analysen. Då skall ställning tas till för vilka frågor det är lämpligt att värdera ekotjänsterna kvalitativt, kvantitativt eller i monetära termer.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

POSTADRESS

Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS

Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON

08-718 80 00

E-POST

info@nacka.se

SMS

716 80

WEBB

www.nacka.se

ORG.NUMMER

212000-0167